AWS

Jan Beekhuizen

Driemaal is scheepsrecht.

Kunst- en Antiek Journaal jan '2002

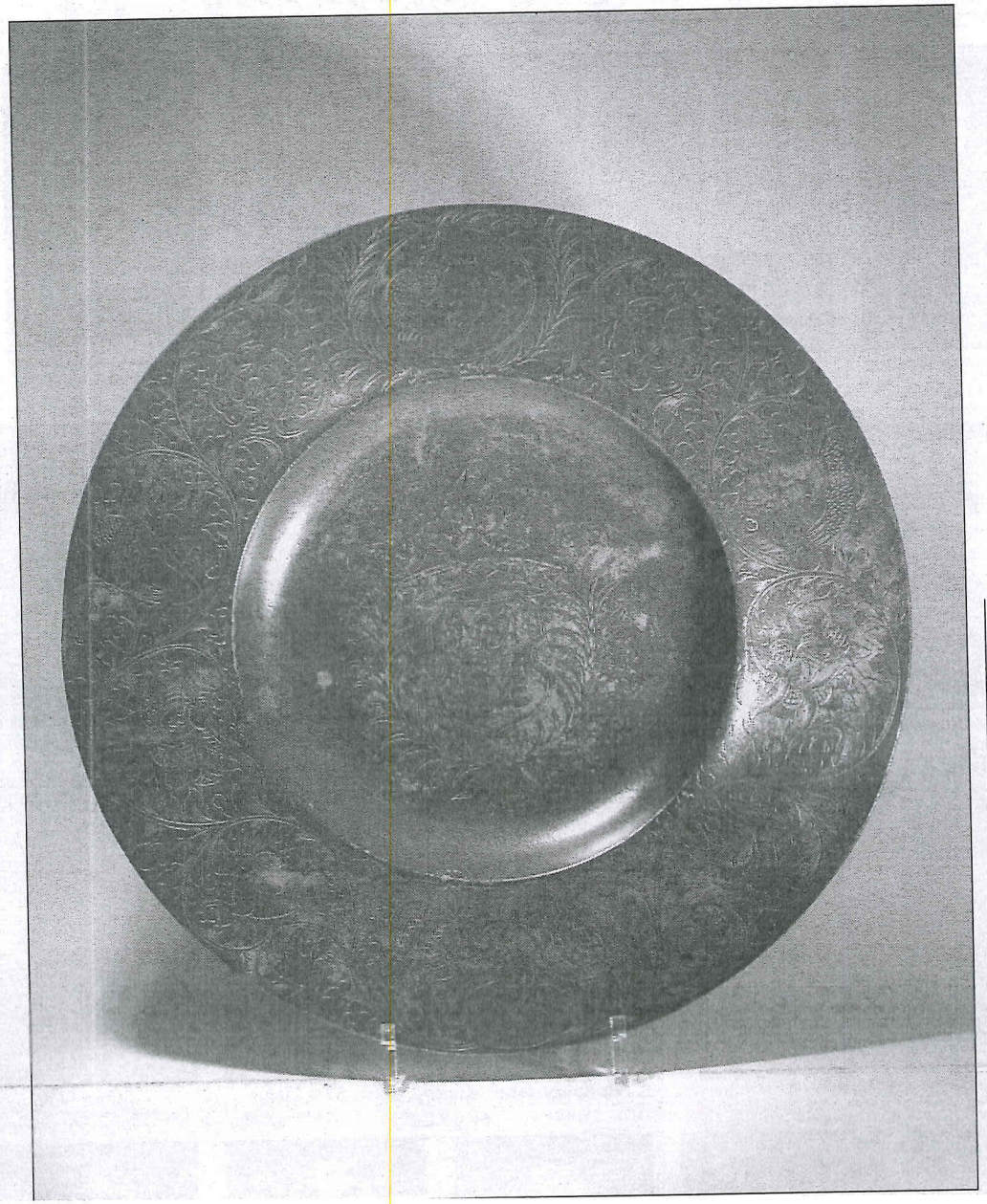

De afgebeelde Vlaamse schotel heeft een zeer rijke gravering in de vorm van bloemen en verschillende figuren. Boven in het midden is Jonas met de walvis afgebeeld, daaronder Bacchus op een ton, terwijl links en rechts op de rand twee engelen zijn gegraveerd., gezeten op een vis met een hoorn en een Neptunusstaf in de hand.
In het midden van de schotel staat een gekroond wapenschild met de initialen 'MA – EK' en het jaartal 1710. (Afb. 1.)
De gravering kenmerkt zich door zijn fijnheid en symmetrie.
Het is een breedgerande schotel, die nog net geen kardinaalsschotel is, want daarvoor is de rand te smal.
Aan de achterzijde op de rand bevinden zich de merken. (Afb. 2).
Rechts het deels weggesleten stadsmerk van Antwerpen met de burcht en de twee handjes schuin erboven, en links de deels eveneens weggesleten gekroonde roos met in de kroon de gietersinitialen 'BF'.

In mijn boek 'De schoonheid van het oude Tin' staat op bladzijde 125, afbeelding 186, deze schotel afgebeeld. Hierbij staat dat de schotel gemerkt is met de gekroonde roos met de gietersinitialen 'BH'. Deze staan voor Daniel Huysmans, Antwerpen, meester 1716 en overleden tussen collega zijn de gegevens van deze tinnegieter boven water gekomen Het betreft Balthazar Fredericx uit Antwerpen, waarvan alleen bekend is dat hij van 16 juli 1676 tot 28 mei 1680 ouderman was van de Meerse 2. De merken van deze tinnegieter zijn nu voor het eerst gepubliceerd.
Gezien de weinige gegevens over Balthazar Fredericx is het mogelijk dat de schotel nog na 1700 gemaakt is. In dat geval is de gravering 'uit de tijd'. Iets wat zeer belangrijk is.
Uit bovenstaand voorbeeld blijkt hoe gecompliceerd het is om de juiste tinnegieter en de juiste datering te vinden. Het vinden van een merk kan soms ook eenvoudig zijn, als men tenminste over de goede literatuur beschikt.

1 Catalogus 'Keur van tin uit de havensteden Amsterdam, Antwerpen en Rotterdam, Amsterdam 1978.
2 L. Lagae – Uyttenbroeck – Bijdrage tot de studie van de Antwerpse tinnegieters en hun werken, 1972, blz. 240.

Met dank aan K. Vandebotermet, België.

Jan Beekhuizen

HANS M. CRAMER

Schilderijen uit de 17e eeuw
van belangrijke Hollandse meesters
&
Javastraat 38 - 2585 AP Den Haag
&
bezoek na afspraak
&
Tel. 070 363 0758 - Fax 070 363 0759

tialen 'BH'. Deze staan voor Daniel Huysmans, Antwerpen, meester 1716 en overleden tussen 1773 en 1781. Zijn weduwe zette de zaak voort tot aan haar dood.

1. In het midden van de schotel staat een gekroond wapenschild met de initialen 'MA – EK' en het jaartal 1710.

2. Aan de achterzijde op de rand bevinden zich de merken.

De gegevens van deze tinnegieter werden gevonden in de catalogus 'Keur van tin uit de havensteden Amsterdam, Antwerpen en Rotterdam', bladzijde 316 1.
Toentertijd werd er vanuit gegaan dat de gietersinitialen inderdaad 'BH' waren en dat het gegraveerde jaartal 1750 was. Bij nadere bestudering van de schotel viel het op dat de datering in de gravering niet 1750, maar 1710 is. Hiermee valt Daniel Huysmans als tinnegieter af. Hij werd immers pas in 1716 meester.
Dit noopt de gietersinitialen opnieuw goed te bestuderen. Zouden er de initialen 'HH' kunnen staan? In dat geval zou het volgens 'Keur van tin', bladzijde 317, de Antwerpse tinnegieter Henricus Huysmans II kunnen zijn. Deze ambachtsman wordt tussen 1684 en 1733 vermeld. In feite past deze tinnegieter ook beter bij het beeld dat wij al hadden van deze schotel, namelijk dat deze zeventiende eeuws zou moeten zijn.
Dankzij de digitale fototechniek kwamen wij er achter dat noch de initialen 'BH' noch 'HH' correct zijn. In tamelijk grote letters staan de initialen 'BF' in de kroon. Met hulp van een Vlaam-

bezoek na afspraak
&
Tel. 070 363 0758 - Fax 070 363 0759
Email: h.m.cramer@planet.nl
www.artonline.nl/cramer

JAARABONNEMENT

KUNST & ANTIEK
JOURNAAL

EEN LEUK ABONNEMENT!

NAAM: DHR / MEVR
ADRES:
POSTCODE - WOONPLAATS:

❑ Wenst een jaarabonnement op Kunst & Antiek Journaal (11 nummers) en galerij (8 nummers) voor slechts € 19,5
❑ Ik sluit € 19,5 bij d.m.v. Eurocheque / Girobetaalkaart
❑ Ik betaal na ontvangst van een factuur

Het abonnement loopt automatisch door tenzij het twee maanden voor het verstrijken van de abonnementstermijn schriftelijk is opgezegd. 01/2002

NAAM: DHR / MEVR
ADRES:
POSTCODE - WOONPLAATS:

❑ geeft het abonnement CADEAU aan:
NAAM: DHR / MEVR
ADRES:
POSTCODE - WOONPLAATS:

❑ Ik sluit € 19,5 bij d.m.v. Eurocheque / Girobetaalkaart
❑ Ik betaal na ontvangst van een factuur

Handtekening:

Deze bon volledig terugsturen naar: Scriptum
Dam 2 - 3111 BD Schiedam - Fax (10)473 6625

GROOTHANDEL ENGELS ANTIEK

ANTIEK
de SCHOOTSE HOEK

Schootsestraat 2, 5481 BJ Schijndel, Nederland
(nabij 's-Hertogenbosch) tel. 073-5476287
Ruim assortiment 18e en 19e eeuwse meubelen,
zoals kleinmeubelen; (setten) stoelen; ladenkasten; (uitdraai) tafels; klepbureau's; (partners)desks; (wernicke) boekenkasten; hoekkasten; kabinetten; wandtafels en dressers.
Tevens (staande) klokken en kleingoed.

KOM EENS 'N KIJKJE NEMEN IN ONS MAGAZIJN.

Iedere 14 dagen aanvoer uit Engeland
Afspraak aanbevolen